

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 113/2016-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (Zrt.), Pozsonyi út 56, Budapešť, Maďarská republika, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Legal Counsels s. r. o., Tallerova 10, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Gabriel Havrilla, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II č. k. 49 Er 1213/2011-390 z 12. januára 2012, uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 14 CoE 30/2012-718 z 27. septembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Oboer 51/2013-980 z 30. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (Zrt.) o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (Zrt.) (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 49 Er 1213/2011-390 z 12. januára 2012, uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 CoE 30/2012-718 z 27. septembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Oboer 51/2013-980 z 30. januára 2015.

2. Z obsahu sťažnosti a z príloh vyplýva, že sťažovateľka v právnom postavení oprávnenej v exekučnom konaní vedenom pôvodne na okresnom súde pod sp. zn. 49 Er 1213/2011 bola účastníčkou konania o vymoženie sumy 1 328 548 000 HUF, 20 % ročného úroku z omeškania zo sumy 675 000 000 HUF od 2. marca 2004 do zaplatenia, 1 114 954 USD a úrokov z omeškania vo výške trojmesačného LIBOR na USD podľa sadzby Bloomberga zo sumy 1 040 000 USD od 2. marca 2004 do zaplatenia s príslušenstvom.

Sťažovateľka v úvode podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že „... na základe vykonateľného exekučného titulu na peňažné plnenie, rozhodcovského rozsudku č. k. SCH-4821, ktorý vydalo Medzinárodné arbitrážne centrum Spolkovej hospodárskej komory Rakúska vo Viedni dňa 07.10.2004... bolo uložené povinnému: VSŽ a.s. Košice... aby zaplatil oprávnenému: Hungarian Privatization and State Holding Company (maď.: Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Zrt.)... sumu vo výške 1 328 548 000 HUF s 20% ročným úrokom z omeškania zo sumy 675 000 000 HUF od 02.03.2004 do zaplatenia a sumu vo výške 1 114 954 USD a úroky z omeškania vo výške trojmesačného Libor na USD podľa sadzby Bloomberga zo sumy 1 040 000 USD od 02.03.2004 do zaplatenia.

Dňa 19.05.2012 bol oprávneným, Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (Zrt.), t. j. právnym nástupcom spoločnosti Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Zrt., súdnemu exekútorovi... doručení návrh na vykonanie exekúcie voči povinnému GRATIO HOLDINGS LTD, ako právnemu nástupcovi spoločnosti VSŽ a.s. Košice, o vymoženie sumy vo výške 1 328 548 000 HUF s príslušenstvom a zo sumy 1 040 000 USD s príslušenstvom.

Dňa 21.05.2011 Okresný súd Košice II vydal poverenie číslo 5803 120300, číslo exekučného spisu EX 173/11, sp. zn. 49 Er 1213/2011 na vykonanie exekúcie na základe vykonateľného rozhodcovského rozsudku.

Dňa 01.06.2011 vydal súdny exekútor... vo vyššie uvedenej veci upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré bolo povinnému doručené dňa 10.06.2011.

Dňa 16.08.2011 podal povinný námietky proti exekúcii, návrh na zastavenie / odklad exekúcie a návrh na odopretie uznania a výkonu cudzieho rozhodcovského rozsudku spojený s návrhom na prerušenie konania.

Dňa 24.8.2011 podal povinný opätovné námietky proti exekúcii, tieto boli súdnemu exekútorovi... doručené dňa 30.08.2011.

Dňa 30.8.2011 súdny exekútor... zaslal Okresnému súdu Košice II originál námietok proti exekúcii na rozhodnutie o námietkach povinného.

Dňa 26.8.2011 podal povinný návrh na zastavenie exekúcie, ktorý bol doručený Okresnému súdu Košice II dňa 31.8.2011.

Návrhom na pripustenie zmeny povinného zo dňa 06.12.2011, exekučnému úradu doručeným dňa 13.12.2011, sa povinný... domáhal pripustenia zmeny na jeho strane, nakoľko spoločnosť BREVERON HOLDINGS LIMITED sa mala stať právnym nástupcom povinného (spoločnosti GRATIO HOLDINGS LTD.) a mali na ňu prejsť práva a povinnosti z exekučného titulu.

Na základe uznesenia zo dňa 12.01.2012 č. k. 49 Er 1213/2011-390 súd prvého stupňa exekúciu vedenú proti povinnému zastavil a vyhlásil za neprípustnú. ...

Proti napadnutému uzneseniu podal oprávnený odvolanie zo dňa 01.02.2012, súdu prvého stupňa doručené dňa 02.02.2012.

Následne po podaní odvolania oprávneným povinný zobral svoj návrh na pripustenie zmeny účastníka konania na strane povinného späť v rámci svojho vyjadrenia k odvolaniu zo dňa 29.02.2012.

Dňa 16.10.2012 [REDAKOVANÉ], advokát substitučne splnomocnený splnomocneným právnym zástupcom oprávneného, osobne nahliadol do spisu v predmetnej veci na Krajskom súde v Košiciach, pričom v spise našiel výzvu na vyčíslenie trov konania zo dňa 9.10.2012, adresovanú povinnému, pričom oprávnený na vyčíslenie trov konania vyzvaný nebol.

Vzhľadom na vyššie uvedené splnomocnený právny zástupca oprávneného (sťažovateľa) podal ešte 16.10.2012 námietku zaujatosti proti sudcovi Krajského súdu v Košiciach JUDr. Romanovi Rizmanovi. Námietku zaujatosti odôvodnil pochybnosťou o nezaujatosti sudcu Krajského súdu v Košiciach JUDr. Romana Rizmana, a to so zreteľom na jeho pomer k účastníkom konania, nakoľko na vyčíslenie trov vyzval iniciatívne len jedného účastníka konania. Máme za to, že takýmto svojim konaním zároveň prezumoval výsledok rozhodnutia vo veci samej. ...

Dňa 29.10.2012 bolo splnomocnenému právnemu zástupcovi oprávneného doručené uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 14 CoE 30/2012-718 zo dňa 27.09.2012, ktorým bolo potvrdené prvostupňové uznesenie Okresného súdu Košice II č. k. 49 Er 1213/2011-390. Uvádzame, že v čase nahliadania do súdneho spisu, teda 16.10.2012 sa spis nachádzal ešte stále na Krajskom súde a neobsahoval uznesenie z 27.09.2012.

Len pre úplnosť dodávame, že toto uznesenie Krajského súdu v Košiciach bolo doručené Okresnému súdu Košice II až dňa 19.10.2012, teda až po tom, čo bola Krajskému súdu v Košiciach doručená námietka zaujatosti (16.10.2012) podaná splnomocneným právnym zástupcom oprávneného. Chceli by sme zdôrazniť skutočnosť, že na uznesení Krajského súdu v Košiciach je dátum 27.09.2012, avšak pri nahliadaní do spisu dňa 16.10.2012 sa takéto uznesenie v spise nenachádzalo, toto bolo do spisu dodané až po tom, ako bola podaná námietka zaujatosti proti sudcovi Krajského súdu v Košiciach JUDr. Romanovi Rizmanovi. ...

Proti uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.09.2012 sp. zn. 14 CoE 30/2012 podal oprávnený... dňa 28.11.2012 dovolanie.

Najvyšší súd ako dovolací súd podané dovolanie uznesením č. k. 4 Oboer 51/2013-980 ako neprípustné odmietol...“.

3. Sťažovateľka následne pomerne podrobne dáva do rozporu závery okresného súdu aj krajského súdu a zastáva názor, že napadnutým rozhodnutím okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu došlo v jej prípade k porušeniu základného práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa č. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka okresnému súdu v nadväznosti na doručenie návrhu na vykonanie exekúcie a doručenie upovedomenia o začatí exekúcie povinnému vyčíta, že „... *postupom Okresného súdu Košice II keď začal vo veci konať z dôvodu podania námietok proti exekúcii povinným a tieto naopak neodmietol ako oneskorene podané, bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru, nakoľko konanie Okresného súdu Košice II bolo v rozpore s procesnými zásadami, a preto porušuje ústavnoprávne princípy*“. Zároveň s poukazom na plán reštrukturalizácie povinného, ktorý bol súčasťou súdneho spisu okresného súdu, sťažovateľka konštatuje, že „... *v čase vyhlásenia rozhodnutia prvostupňového súdu mal povinný preukázateľne na území Slovenskej republiky majetok, ktorý mohol byť predmetom exekučného konania a prvostupňový súd nebol oprávnený v čase vydania rozhodnutia predmetnú exekúciu zastaviť*“.

... máme teda jednoznačne za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa možno považovať za predčasné a v rozpore so zákonom predpokladaným postupom, nakoľko právny záver o neexistencii právomoci slovenských súdov v danej exekučnej veci konať je v priamom rozpore so skutkovými zisteniami vyplývajúcimi z obsahu súdneho spisu. ...

Sme toho názoru, že súd prvého stupňa mal najskôr rozhodnúť uznesením o neprípustnosti exekúcie a až po právoplatnosti tohto uznesenia mohol súd prvého stupňa vydať uznesenie o zastavení exekúcie. ...

V plnom rozsahu sa preto pridržame nášho tvrdenia o nesprávnej interpretácii a následnej aplikácii ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, nakoľko

prvostupňový súd si predmetnú právnu normu nesprávne vyložil a následne podľa takéhoto výkladu nesprávne postupoval, čím bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu.“

Krajskému súdu sťažovateľka následne vyčíta zmätočný postup, keď vydaním rozhodnutia vo veci samej krajský súd rozhodol po doručení námietky zaujatosti voči sudcovi JUDr. Rizmanovi bez toho, aby o podanej námietke zaujatosti náležite rozhodol, čím malo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky na nestranného sudcu ako neoddeliteľnej súčasti práva na spravodlivý proces zaručeného ústavou a dohovorom. Sťažovateľka sa zároveň domnieva, že konanie krajského sudcu JUDr. Rizmana (spočívajúce v zaslaní výzvy na vyčíslenie trov konania povinnému) „... *nezákonne prezumovalo výsledok rozhodnutia vo veci samej, nakoľko v čase zaslania výzvy na vyčíslenie trov konania povinnému, neboli účastníci konania ešte s rozhodnutím druhostupňového súdu oboznámení*“ a bolo navyše v rozpore s výrokom napadnutého rozhodnutia krajského súdu č. k. 14 CoE 30/2012-718 z 27. septembra 2012, v zmysle ktorého „... *o trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 150 ods. 1 O. s. p. a povinnému, hoci bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal*“.

S ohľadom na uvedené má sťažovateľka za preukázané, že krajský súd „... *vydal uznesenie č. k. 14 CoE 30/2012-718 až po tom, ako vyzval povinného na vyčíslenie trov a najmä až po podaní námietky zaujatosti proti sudcovi Krajského súdu v Košiciach JUDr. Romanovi Rizmanovi, ktorý predmetné uznesenie vo veci vydal, čím bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý proces, a to najmä z dôvodu, že až do 16.10.2012 sa toto uznesenie preukázateľne nenachádzalo v súdnom spise a tiež z dôvodu, že výzva súdu na vyčíslenie trov konania nemohla byť vydaná trinásť dní po vydaní predmetného uznesenia, nakoľko je v úplnom rozpore s jeho znením.*

Z týchto dôvodov je zjavné, že Krajský súd v Košiciach pred rozhodnutím o podanej námietke zaujatosti prijal rozhodnutie vo veci samej, čím bolo porušené základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, keďže konaním súdu nebol dodržaný zákonom predpísaný procesný postup, a teda postup súdu bol v rozpore s ústavnoprávnymi princípmi.“

Sťažovateľka si v závere podanej sťažnosti uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie z dôvodu závažného zásahu do jej základných ústavných práv a z dôvodu odopretia spravodlivosti zo strany všetkých článkov slovenského všeobecného súdnictva v sume 10 000 eur.

4. Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných právoplatným uznesením Okresného súdu Košice II č. k. 49 Er 1213/20011-390 zo dňa 12.01.2012, právoplatným uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 14 CoE 30/2012-718 zo dňa 27.09.2012 a právoplatným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Oboer 51/2013-980 zo dňa 30.01.2015 porušené boli.

Sťažovateľovi sa priznáva nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.500 €, ktoré je povinný uhradiť Okresný súd Košice II do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Sťažovateľovi sa priznáva nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 €, ktoré je povinný uhradiť Krajský súd v Košiciach do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Sťažovateľovi sa priznáva nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.500 €, ktoré je povinný uhradiť Najvyšší súd Slovenskej republiky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Uznesenie Okresného súdu Košice II č. k. 49 Er 1213/20011-390 zo dňa 12.01.2012, uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 14 CoE 30/2012-718 zo dna 27.09.2012 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Oboer 51/2013-980 zo dňa 30.01.2015 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie.“

II.

5. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

8. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne

proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ alebo jeho zástupca.

9. Ústavný súd ďalej s poukazom na dikciu ustanovenia § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde poznamenáva, že je viazaný návrhom sťažovateľky na začatie konania, ktorá bola v tomto prípade zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľka špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tým subjektom, ktoré označila za porušovateľov svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

II.A K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 49 Er 1213/2011-390 z 12. januára 2012

10. Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

11. Sťažovateľka mala k dispozícii na ochranu svojich základných práv podľa ústavy proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorý je súdom prvého stupňa, riadny opravný prostriedok, ktorý aj využila.

Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľky bol v odvolacom konaní krajský súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu č. k. 49 Er 1213/2011-390 z 12. januára 2012, a preto sťažnosť sťažovateľky z tohto dôvodu v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.B K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 14 CoE 30/2012-718 z 27. septembra 2012

12. Odlišná je situácia týkajúca sa tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu krajského súdu č. k. 14 CoE 30/2012-718 z 27. septembra 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“). Túto časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

13. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha

interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

15. Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzické osoby a právnické osoby pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ich pred takými zásahmi do ich práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

16. V poradí prvou sťažnostnou námietkou sťažovateľky v kontexte napadnutého rozhodnutia krajského súdu je námietka týkajúca sa zmätočného postupu krajského súdu, ktorý napadnuté rozhodnutie č. k. 14 CoE 30/2012-718 z 27. septembra 2012 vydal predtým, ako rozhodol o podanej námietke zaujatosti voči sudcovi JUDr. Rizmanovi.

16.A Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na časť odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 4 Oboer 51/2013-980 z 30. januára 2015, v rámci ktorého najvyšší súd k predmetnej námietke zaujal stanovisko, s ktorým sa ústavný súd v plnom rozsahu stotožňuje.

„Zákonným sudcom (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu. Postavenie zákonného sudcu ako osoby, ktorá má o veci rozhodnúť, je späté so sústavou súdov, ktorú upravuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o súdoch). Nevyhnutným predpokladom toho, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi je rozhodovanie o jeho veci súdom, ktorý je podľa zákona na rozhodovanie o nej vecne, miestne i funkčne príslušný. Zákonným sudcom je v prípade samosudcu ten sudca, ktorý je právnymi predpismi (vrátane predpisov vnútornej povahy, ako napr. rozvrhom práce v zmysle § 50 ods. 1 zákona o súdoch) určený tú - ktorú vec prejednať a rozhodnúť; ak má niektorú vec prejednať a rozhodnúť senát príslušného súdu, sú zákonnými sudcami všetci členovia toho senátu, ktorý je rozvrhom práce určený túto vec prejednať a rozhodnúť (viď tiež § 3 ods. 3 zákona o súdoch).

Z obsahu spisu vyplýva, že oprávnený podal námietku zaujatosti voči predsedovi senátu JUDr. Romanovi Rizmanovi dňa 16. 10. 2012 (č. l. 713). Odvolací súd rozhodol o odvolaní oprávneného uznesením dňa 27. 09. 2012, ktoré sa však v čase nahliadania oprávneným do spisu v spise nenachádzalo, z dôvodu vyhotovovania rozhodnutia, na ktoré má súd v zmysle ust. § 158 ods. 5 OSP (§ 167 ods. 2 OSP) 30 - dňovú lehotu. Námietka zaujatosti bola teda podaná až po rozhodnutí odvolacieho súdu, čo vyplýva aj z listu, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky vrátil vec bez rozhodnutia o podanej námietke (č. l. 814). Odvolací súd preto neporušil ani ust. § 16 ods. 3 OSP, v zmysle ktorého pred rozhodnutím o námietke zaujatosti súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej.“

16.B Uvedené skutočnosti tak, ako ich uviedol najvyšší súd, považoval ústavný súd za preukázané i zo spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 49 Er 1213/2011, ktorý si ústavný súd zapožičal v záujme objektívneho posúdenia skutočností uvádzaných sťažovateľkou v sťažnosti.

Kým krajský súd uznesením č. k. 14 CoE 30/2012-718 z 27. septembra 2012 potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 49 Er 1213/2011-390 z 12. januára 2012 a účastníkom náhradu trov konania nepriznal, sporná námietka zaujatosti voči sudcovi JUDr. Rizmanovi bola zo strany sťažovateľky krajskému súdu doručená faxovým podaním

17. októbra 2012 (č. l. 713 súdneho spisu) a v písomnej podobe 19. októbra 2012 (č. l. 729 súdneho spisu), t. j. po tom, ako krajský súd vo veci rozhodol.

Keďže senát krajského súdu „14 Co“ s jeho predsedom JUDr. Rizmanom predmetnú vec prerokoval a o nej rozhodol pred doručením námietky zaujatosti, nebolo možné vo veci podanej námietky rozhodnúť. Uvedené potvrdil i najvyšší súd listom z 26. februára 2013 (č. l. 814 a 815 súdneho spisu), keď krajskému súdu vrátil spis sp. zn. 5 NcC 97/2012 ako nesprávne predložený.

Samotná skutočnosť, že napadnuté uznesenie krajského súdu sa v súdnom spise dňa 16. októbra 2012 v čase nahliadnutia splnomocneného zástupcu sťažovateľky nenachádzalo (č. l. 701 súdneho spisu), neobstojí, pretože zákonný sudca mal v zmysle dikcie ustanovenia § 158 ods. 5 v spojení v ustanovením § 167 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku na vyhotovenie rozhodnutia lehotu 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia (ku ktorému v uvedenom prípade došlo 27. septembra 2012).

Ústavný súd rovnako za nerelevantnú (a nespôsobilú spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu) vyhodnotil i námietku sťažovateľky týkajúcu sa pochybenia krajského súdu, ktorý výzvou z 9. októbra 2012 vyzval povinného na vyčíslenie trov konania. Podľa názoru ústavného súdu zo strany krajského súdu išlo o mylný, nedopatrením vykonaný úkon súdu, ktorý i napriek následnému zaslaní vyčíslenia trov konania zo strany povinného (č. l. 717a súdneho spisu) na vec nemal vplyv, keďže krajský súd vo veci (ako i v otázke náhrady trov konania) rozhodol už 27. septembra 2012 na neverejnom zasadnutí senátu.

17. Rovnako námietka sťažovateľky týkajúca sa „odobrenia“ postupu okresného súdu, ktorý neodmietol oneskorene podané námietky povinného a vo veci rozhodol, podľa názoru ústavného súdu neobstojí a nemá žiadnu právnu relevanciu.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí v nadväznosti na uvedenú námietku uviedol, že „... vzhľadom na to, že povinný nemá na území Slovenskej republiky sídlo a oprávnený nepreukázal, že má na našom území majetok, nie je daná v exekučnom konaní právomoc súdov SR. Nedostatok právomoci súdov Slovenskej republiky je neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ku ktorému musí súd prihliadať v každom štádiu konania. Dôsledkom

existencie neodstrániteľného nedostatku (podmienky) konania je, že súd nemôže vo veci konať, v danom prípade nemôže exekútor pokračovať v exekúcii, a exekúciu musí súd zastaviť.“

K predmetnej námietke v rozhodnutí č. k. 4 Oboer 51/2013-980 z 30. januára 2015 zaujal stanovisko rovnako i najvyšší súd, ktorý poznamenal, že „... súd prvého stupňa náležite odôvodnil vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a jej zastavenie, a to nedostatkom právomoci súdov Slovenskej republiky, pričom túto skúmal *ex offo*. K uvedenému záveru dospel po zistení, že povinný nemá na území Slovenskej republiky sídlo, ani majetok a oprávnený nepreukázal dohodu s povinným, ktorou by bola založená právomoc súdov Slovenskej republiky. Odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberal s odvolacími dôvodmi oprávneného a vysvetlil, prečo sa nestotožnil s jeho námietkami. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že povinný nemá na území Slovenskej republiky sídlo, ani majetok, a preto nebola daná právomoc súdov Slovenskej republiky vykonať exekúciu proti povinnému. Uviedol, že z dôvodu existencie neodstrániteľnej podmienky konania (nedostatku právomoci), na ktorú musí súd prihliadať *ex offo*, nebolo možné v už začatom exekučnom konaní pokračovať a súd prvého stupňa dôvodne vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Pre rozhodnutie o odvolaní oprávneného bolo podstatné posúdenie právomoci súdov Slovenskej republiky v danej exekučnej veci konať, a preto sa už odvolací súd nezaoberal ďalšími námietkami, keďže pre rozhodnutie v prejednávanej veci boli právne bezvýznamné. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia tak odpovedá na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Okolnosť, že táto odpoveď oprávneného neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení sust. § 167 ods. 2 O. s. p., pretože za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek oprávneného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu, že v prejednávanej veci nebola daná právomoc súdov Slovenskej republiky. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa dostatočne zaoberal skúmaním právomoci súdov Slovenskej republiky, ako aj ďalšími podstatnými námietkami oprávneného a po zistení, že povinný nemá na území Slovenskej republiky sídlo, skúmal, či

má povinný na našom území majetok. Existencia majetku povinného na našom území však nebola zistená, a preto nemohla byť právomoc súdov Slovenskej republiky založená. Vzhľadom na túto skutočnosť súdy rozhodli správne, keď exekúciu ex offo zastavili, pretože nedostatok právomoci slovenských súdov je neodstrániteľnou prekážkou, pre ktorú nie je možné konať.“.

18. V poradí ďalšou námietkou sťažovateľky bolo tvrdené odobrenie nesprávnych právnych záverov okresného súdu (o neexistencii právomoci slovenských súdov v danej exekučnej veci konať) zo strany krajského súdu, ktoré mali byť podľa názoru sťažovateľky v rozpore so skutkovými zisteniami okresného súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že v konaní podľa čl. 127 ústavy sa v zásade nevykonáva dokazovanie na preukázanie skutkového stavu a ústavný súd vychádza zo skutkových zistení, ktoré boli podkladom pre namietané rozhodnutia všeobecných súdov (§ 55 zákona o ústavnom súde). Keďže ústavný súd nie je opravným súdom a vo veci dokazovanie nevykonáva, i táto námietka sťažovateľky neobstojí.

19. V nadväznosti na ostatnú sťažnostnú námietku sťažovateľky spochybňujúcu závery krajského súdu týkajúce sa vyhodnotenia odvolacieho dôvodu sťažovateľky vo veci nesprávnej interpretácie právnych noriem okresným súdom (ktorý podľa názoru sťažovateľky mal najprv rozhodnúť o neprípustnosti exekúcie a až následne po právoplatnosti tohto rozhodnutia mohol rozhodnúť o zastavení exekúcie) ústavný súd opakovane poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu č. k. 14 CoE 30/2012-718 z 27. septembra 2012, ktorý uviedol, že „... oprávnený v odvolaní vytýkal súdu prvého stupňa, že vo veci predčasne rozhodol, keď vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil z dôvodu nedostatku právomoci súdov SR, pretože neprihliadol na majetok, ktorý má povinný na území Slovenskej republiky. V odvolacom konaní však podľa názoru odvolacieho súdu povinný preukázal, že nedisponuje majetkom na území Slovenskej republiky, ktorý oprávnený označil.

Podľa § 154 ods. 1 O. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia...

Povinný nemá na území Slovenskej republiky sídlo, ani majetok, nie je teda daná právomoc súdov Slovenskej republiky vykonať exekúciu proti povinnému. Ide o neodstrániteľný nedostatok (podmienky) konania, pre ktorý nemožno už v začatom exekučnom konaní pokračovať. Súd prvého stupňa preto dôvodne vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. ...

V posudzovanej veci z exekučného spisu Ex 173/11 súdnej exekútorky JUDr. Lenky Borovskej vyplýva, že zisťovala majetok povinného na území Slovenskej republiky (Daňový úrad Bratislava I, polícia, kataster nehnuteľností, Centrálny depozitár cenných papierov a iné). O týchto zisteniach s negatívnym výsledkom informovala súdna exekútorka oprávneného prostredníctvom jeho právneho zástupcu listom zo dňa 18.8.2011. Na toto jej podanie oprávnený nereagoval, teda neoznámil majetok (pohľadávky), ktorý mal povinný na našom území, a o ktorom mal zrejme v tom čase vedomosť. Súd prvého stupňa v súvislosti s podaním povinného zabezpečil spis súdneho exekútora a na základe zistení v exekučnom konaní exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil.

Až v odvolacom konaní oprávnený označil majetok (pohľadávky), ktorý mal povinný na našom území. V priebehu odvolacieho konania však tieto pohľadávky z rôznych dôvodov, podľa záveru odvolacieho súdu, zanikli a iný majetok povinného nachádzajúci sa na území Slovenskej republiky oprávnený neoznačil, preto odvolaciemu súdu neostávalo iné, ako potvrdiť napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa. “.

S ohľadom na citované závery krajského súdu ústavný súd uvádza, že úvahy krajského súdu považuje v tomto ohľade za legitímne a logické, nevybočujúce zo zákonného rámca, ktorým bol krajský súd pri rozhodovaní viazaný. Závery krajského súdu teda nemožno hodnotiť ako svojvoľné a z ústavného hľadiska je rozhodnutie krajského súdu primeraným spôsobom odôvodnené, a preto akceptovateľné a udržateľné.

Úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach ústavne aplikovateľným spôsobom aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd. Ústavný súd nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné, a to i v prípade, ak by k nim mal čiastové výhrady.

20. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedených skutočností (bod 16 až 19), sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy voči rozhodnutiu či zásahom „všeobecných súdov“, t. j. i krajského súdu, je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom, (ne)boli dotknuté predpismi ústavného poriadku chránené práva alebo slobody fyzickej (právnickej) osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu.

II.C K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Oboer 51/2013-980 z 30. januára 2015

21. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Oboer 51/2013-980 z 30. januára 2015, ústavný súd podotýka, že sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, v tomto smere ústavnú sťažnosť neodôvodnila v zmysle požiadavky § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Na podporu svojho tvrdenia o porušení v petite označených práv rozhodnutím najvyššieho súdu sťažovateľka v podanej sťažnosti neuviedla žiadne konkrétne argumenty, ktoré by akýmkoľvek spôsobom takéto porušenie signalizovali.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatoval, že sťažnosť sťažovateľky v tejto časti neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa ani podstatnú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a preto ju v tejto

časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

22. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

23. Ústavný súd v závere taktiež poznamenáva, že v zmysle ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

Hoci splnomocnenie doručené sťažovateľkou spolu s ústavnou sťažnosťou vykazovalo vadu neurčitosti, keďže v ňom nebolo vymedzené, akej veci sa (v konaní pred ústavným súdom) týka, ústavný súd vzhľadom na iné dôvody odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil pri svojom ďalšom postupe od odstraňovania tohto nedostatku náležitostí.

24. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. februára 2016